

Nr 40.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för avgifter till vissa stiftelser, m. m.

I en den 9 maj 1947 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 296, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande

F ö r s l a g

till

förordning om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för avgifter till vissa stiftelser, m. m.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Vid beräkning av nettointäkt av rörelse enligt kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt äger skattskyldig njuta avdrag för belopp, som enligt särskilda, mellan statens bränslekommission för Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt svenska cellulosaföreningen, svenska trämasseföreningen och svenska trävaruexportföreningen, å andra sidan, den 1 april respektive den 8 maj 1947 träffade avtal under beskattningsåret tillgodoförts stiftelsen cellulosaindustriens konjunkturutmjänningsfond, stiftelsen trämasseindustriens konjunkturutmjänningsfond eller stiftelsen trävaruindustriens konjunkturutmjänningsfond.

Medel, vilka utbetalas från någon av stiftelserna till skattskyldig, som äger njuta avdrag för till stiftelsen inbetalade belopp, skola hos mottagaren upptagas såsom intäkt av rörelse för det beskattningsår, då medlen kommit honom till godo.

2 §.

I 1 § nämnda stiftelser äro icke skyldiga att erlägga skatt för inkomst avdrag och förmögenhet.

3 §.

Kungl. Maj:t äger utfärda för tillämpning av denna förordning erforderliga föreskrifter.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Av statsrådsprotokollet i ärendet inhämtas bland annat följande.

I Kungl. Maj:ts proposition, nr 285, den 9 maj 1947 angående prisutjämningsavgifter m. m. har föredragande statsrådet redogjort för de åtgärder, som vidtagits i syfte att förhindra att de höga exportpriser å vissa produkter, som för närvarande kunde erhållas på världsmarknaden, finge oförmånlig inverkan på den inhemska prisnivån. Därvid har omnämnts att i sådant syfte mellan statens bränslekommission för Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt svenska trävaruexportföreningen, svenska cellulosaföreningen och svenska trämasseföreningen, å andra sidan, träffats överenskommelser om att vid export av trävaror eller pappersmassa viss del av försäjningspriset skulle inlevereras till en särskild stiftelse.

Den mellan bränslekommissionen och svenska trävaruexportföreningen ingångna överenskommelsen, vilken träffats den 8 maj 1947, innebär bland annat följande. Föreningen förbinder sig att av sina medlemmar uppbära och till en särskild stiftelse, benämnd stiftelsen trävaruindustriens konjunkturutjämningsfond, inleverera 100 kronor för varje nominell standard av den export, som intill den 1 februari 1948 kommer på föreningens medlemmar, dock endast för vad som säljes efter den 8 maj 1947. De inbetalade medlen skola kunna — efter beslut av stiftelsens styrelse, som består av ledamöterna och suppleanterna i trävaruexportföreningens verkställande utskott och två statliga ledamöter — disponeras för forsknings- och andra ändamål, som äro av samfällt intresse för trävaruindustrien. I övrigt skola medlen framdeles fördelas mellan föreningens medlemmar. Sådan fördelning kan med Kungl. Maj:ts medgivande äga rum, när ändrade konjunkturförhållanden därtill föranleda, men skall eljest ske med en tredjedel under januari 1951, en tredjedel under januari 1952 och återstoden under januari 1953. Medlen skola fördelas mellan medlemmar, som inbetalat avgifter och fullgjort sina förpliktelser enligt överenskommelsen. Fördelningen skall ske i förhållande till varje medlems totala tillverkning av trävaror under viss tid, dock med möjlighet till viss jämkning. — Bränslekommissionen och föreningen kunna i samförstånd besluta, att annan än föreningen skall få ansluta sig till överenskommelsen.

Kungl. Maj:t har genom beslut förut denna dag godkänt överenskommelsen.

Överenskommelsen ävensom stiftelsens stadgar ha såsom *bihang* fogats vid statsrådsprotokollet i detta ärende.

Överenskommelsen mellan bränslekommissionen och svenska cellulosa-föreningen, vilken ingåtts den 1 april 1947, innebär, att föreningen förbinder sig att av sina medlemmar uppbära och till en särskild, av cellulosa-förening-
en upprättad stiftelse, benämnd stiftelsen cellulosaindustriens konjunktur-
jämningsfond, inleverera 50 kronor för varje ton under tiden till den 1 feb-
ruari 1948 levererad kemisk massa. Undantag göres dock för *dels* vad som
sålts före överenskommelsens undertecknande med tillämpning av priser, ej
överstigande hittillsvarande riktpriser, *dels* viskoscellulosa, som sålts eller
säljes för framställning inom landet av viskosprodukter, *dels ock* vad som
efter överenskommelsens undertecknande i övrigt säljes för att efter för-
ädling användas på den svenska hemmamarknaden. Överenskommelsen kan
biträdas jämväl av företag, som ej äro medlemmar av föreningen. Nämda
företag bliva därigenom fullt likställda med föreningens medlemmar i de
avseenden, som avses med överenskommelsen. Beträffande fördelningen av
influtna medel finnas i överenskommelsen bestämmelser i huvudsak motsva-
rande dem, som enligt vad förut angivits skola gälla för stiftelsen trävaru-
industriens konjunkturjämningsfond. Stiftelsens styrelse består enligt de
för stiftelsen gällande stadgarna av ledamöterna i cellulosa-föreningens ar-
betsutskott jämte två av Kungl. Maj:t efter samråd med föreningen utsedda
ledamöter.

Enligt överenskommelsen mellan bränslekommissionen och svenska trä-
masseföreningen, vilken likaledes ingåtts den 1 april 1947, skall viss del av
priset för levererad mekanisk massa avsättas till en stiftelse, benämnd stif-
telsen trämasseindustriens konjunkturjämningsfond. Avsättningen till den-
na fond är bestämd till 20 kronor för ton levererad massa. I övrigt gälla
enligt denna överenskommelse i huvudsak samma bestämmelser som enligt
överenskommelsen mellan bränslekommissionen och svenska cellulosa-för-
eningen.

Kungl. Maj:t har genom beslut den 18 april 1947 godkänt överenskommel-
serna mellan bränslekommissionen samt svenska cellulosa-föreningen och
svenska trämasseföreningen.

Enligt samtliga överenskommelser är vederbörande förening berättigad
uppsäga överenskommelsen med omedelbar verkan bland annat om frågan
om beskattning ej blir ordnad på sådant sätt, att ifrågavarande avgifter få
avdragas vid taxering för det år de erläggas, att de till stiftelsen influtna av-
gifterna jämte ränta därå icke beskattas hos stiftelsen samt att beskattning
hos medlemmarna av beloppen med därå upplupen ränta såsom inkomst
av rörelse sker först vid utbetalning enligt överenskommelsen.

Till stöd för nu förevarande förslag har *departementschefen* anfört föl-
jande:

»Vid avslutandet av de ifrågavarande överenskommelserna har förutsatts,
att särskilda författningsbestämmelser skulle meddelas angående vissa i sam-
band med inbetalningarna till stiftelserna uppkommande skattefrågor. Så-
lunda har förutsatts, att vederbörande företag skulle vid beräkning av netto-
intäkt av rörelse för det beskattningsår, då medlen inbetalas, få åtnjuta av-

drag med belopp motsvarande de inbetalda medlen. Vidare har förutsatts att stiftelserna icke skulle vara skattskyldiga till inkomst- eller förmögenhets-skatt för de medel, som enligt överenskommelserna inbetalas till stiftelserna, eller för därav härflytande avkastning. Å andra sidan har förutsatts, att till vederbörande företag utbetalade medel skulle hos företagen beskattas som intäkt av rörelse för det beskattningsår medlen uppburits; detta skulle gälla även vid utbetalning till företagen av räntemedel, som stiftelsen uppburit.

Även om de tilltänkta särbestämmelserna rörande till stiftelserna avsatta medel icke helt överensstämmer med den vedertagna principen att skattebefrielse icke bör medgivas viss namngiven skattskyldig, anser jag mig likväl — med hänsyn till de prispolitiska synpunkter, som föranlett överenskommelserna, och med hänsyn till innebörden av de ifrågasatta bestämmelserna — böra förorda att särskilda regler nu meddelas angående beskattningen av de till stiftelserna avsatta beloppen. Dessa särbestämmelser böra i sakligt hänseende hava den innebörd, som förutsatts vid avslutandet av överenskommelserna och som i det föregående angivits.

Vad särskilt angår frågan om skattefrihet för stiftelserna för inbetalda avgiftsbelopp vill jag i detta sammanhang anmärka, att de ifrågavarande medlen torde vara att anse som kapitaltillskott för vederbörande stiftelse och redan av sådan grund frikallade från inkomstbeskattning hos stiftelsen. Emellertid erfordras en bestämmelse — förutom angående skattefrihet för förmögenhet — jämväl om befrielse för stiftelserna från skyldighet att erlagga inkomstskatt nämligen med hänsyn till ränteinkomster, som stiftelserna må komma att åtnjuta.

Att gåvoskatt icke kan ifrågakomma för de enligt avtalen inbetalade beloppen torde ligga i sakens natur.

Slutligen må anmärkas, att de föreslagna bestämmelserna icke avse att reglera frågan om skattskyldighet för medel, som från stiftelserna må komma att utbetalas till annan än de ifrågavarande företagen. Nämda fråga blir alltså att bedöma enligt eljest gällande regler.»

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 296, antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för avgifter till vissa stiftelser, m. m.

Stockholm den 19 juni 1947.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande: se under betänkande nr 39.